

Gebruikte termen

Hieronder lichten we een aantal termen toe die veel gebruikt worden in de toolbox.

STEM is een Engelse afkorting voor Science, Technology, Engineering en Mathematics. ICT wordt vaak 'meegenomen' in deze groep, al wordt dit niet expliciet benoemd.

Het begrip '**gender**' heeft betrekking op gedrags- en identiteitsaspecten van het man- of vrouw zijn, het gaat over gevoelens, verwachtingen, rollen etc. '**Sekse**' gaat over lichamelijke of biologische verschillen. Bij sekse en gender wordt in het dagelijks spraakgebruik meestal gesproken over mannen en vrouwen. In dit project maken we dat onderscheid ook, maar we proberen er ook voorzichtig mee te zijn: het suggereert een sterke tweedeling, terwijl er zowel biologisch als sociaal (rollen etc.) meer sprake is van een continuüm.

Wat betreft aanleg voor ICT is er geen hard onderscheid tussen mannen en vrouwen, er is geen **sekseverschil**. Wel zijn er grote individuele verschillen. Dat veel meer mannen dan vrouwen kiezen voor een ICT-opleiding of -functie heeft dan ook meer te maken met **gender**, met verwachtingen over waar mannen en vrouwen goed in zijn, welk werk bij hen past etc.

Discriminatie is letterlijk "het maken van onderscheid". In de praktijk wordt de term echter vooral gebruikt als aanduiding voor het maken van onderscheid op kenmerken die (in de betreffende situatie) niet relevant zijn. En dan vooral als dat onderscheid een negatief effect heeft voor de persoon in kwestie. (Welk kenmerk in een situatie wel of niet relevant is, is natuurlijk een punt van discussie.)

Een **stereotype** is een vast beeld over een groep. Vaak zijn stereotypen uitvergrotingen van kenmerken. Die kenmerken kunnen zowel positief als negatief zijn. Stereotypen kunnen gebaseerd zijn op de werkelijkheid, maar dat hoeft niet. In ieder geval geldt dat het stereotype nooit klopt voor alle leden van een groep, daarvoor zijn mensen te verschillend. Zo klopt het stereotype beeld dat mannen groter zijn dan vrouwen wel voor de groep, maar we kennen allemaal wel een stel waar de rollen zijn omgedraaid.

Een **vooordeel** is een oordeel over een persoon dat is gebaseerd op de groep waartoe de persoon behoort. Ook hier geldt weer: in het dagelijks spraakgebruik hebben we het vooral over negatieve vooroordelen, maar dat hoeft niet.

Bias betekent vertekening. Genderbias betekent dat er een vertekening is die te maken heeft met gender, bijvoorbeeld dat een leidinggevende de competenties van een vrouw niet herkent omdat ze niet kloppen met zijn beeld over vrouwen. Bias kan ook in systemen zitten, als een systeem (bijv. een manier van selecteren of belonen) zo is ingericht dat het effect (bedoeld of onbedoeld) verschillend is voor verschillende groepen.

Diversiteit gaat over de verschillen tussen mensen. In dit project kijken we vooral naar verschillen die te maken hebben met gender, maar het kan ook gaan om verschillen in bijvoorbeeld leeftijd of afkomst. Vaak ook wordt de term vooral gebruikt om aan te geven dat er gekeken wordt naar diversiteit in de brede zin, bijvoorbeeld dat een organisatie probeert om een goede werkgever te zijn voor mensen met allerlei achtergronden.

Toolbox Gender include IT, 2020

Een product van TechYourFuture, Windesheim en Saxion, info: lectoraat-socialeinnovatie@windesheim.nl

Exclusie betekent uitsluiting, hier: het buiten houden van diversiteit. Dat kan de bedoeling zijn ('wij willen hier geen vrouwen'), maar vaak gebeurt het onbewust. Bijvoorbeeld door de eisen die gesteld worden, de organisatiecultuur, de manier van werven. In die gevallen wordt 'de ander' niet letterlijk buiten de deur gehouden, maar wordt geacht zich aan te passen: 'je mag wel anders zijn, als we het maar niet merken'.

Inclusie betekent juist dat expliciet geprobeerd wordt om rekening te houden met en ruimte te geven aan diversiteit. In een inclusieve organisatie worden maatregelen genomen om er voor te zorgen dat een grote verscheidenheid aan mensen er goed kan functioneren en zich prettig voelt.